

Жасміна Хлопюк

здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського

НОВІТНІ ПІДХОДИ ДО ДИЗАЙНУ ТА ТЕХНІЧНОГО КОНСТРУЮВАННЯ ЖУРНАЛЬНИХ ВИДАНЬ

У роботі досліджено актуальні методи дизайну та верстки журналів, зокрема через призму композиційної побудови, модульних сіток і типографіки. Визначено вплив цифровізації на візуальну естетику видань, а також роль технологічних інновацій та національної ідентичності у створенні сучасного медіапродукту.

Ключові слова: журнальне видання, художньо-технічне оформлення, верстка, дизайн журналу, типографіка, модульна сітка, візуальна комунікація.

Сьогоднішній український медіапростір трансформується під дією глибоких соціокультурних чинників, які диктують нові методи візуалізації даних і відображають суспільні цінності. У цьому контексті медіаконтент виходить за межі суто інформативної ролі: він стає інструментом впливу на світосприйняття та дедалі більше відповідає світовим професійним стандартам журналістики. Сучасне журнальне видання еволюціонувало з текстового формату в складний дизайнерський об'єкт. Тепер саме композиційна цілісність, технічні рішення та майстерність верстки є ключовими факторами, що визначають успішність комунікації з аудиторією.

Динамічне впровадження нових візуальних форм зумовлене необхідністю миттєвої передачі змісту в умовах надмірного інформаційного тиску. Завдяки графічним інструментам вдається структурувати контент, акцентувати на головному та полегшити сприйняття тексту. Дизайн журналу фактично бере на себе роль навігатора, який керує увагою читача та забезпечує логічний виклад матеріалу.

Це дослідження спрямоване на виявлення засадничих принципів проектування сучасного журналу. У роботі аналізуються методи художнього оформлення та специфіка застосування візуальних засобів для створення ергономічного й естетичного продукту на прикладі відомих видань.

Архітектоніка є фундаментальною категорією в дизайні періодики. Дослідниця Вікторія Шевченко визначає її як візуальне відображення функціональної суті та конструктивної логіки часопису. Через архітектоніку реалізується сегментація контенту та формується

унікальний брендинг видання. У культурологічних журналах змістове наповнення диктує систему рубрик, тоді як форма втілюється через роботу з колірною палітрою, типографікою та специфічними композиційними прийомами [12]. Прикладом ідеального балансу між концепцією та візуальною мовою є видання «Локальна історія» та «Пам'ятки України», де кожен елемент оформлення працює на створення цілісного візуального коду [5; 6].

Сучасна журнальна верстка тяжіє до ергономічних рішень, зокрема використання формату А4 (210×297 мм). Такий стандарт дозволяє гармонійно розміщувати масштабні ілюстрації та ефективно впроваджувати багатостолбкову структуру. За словами І. Артамонової, в основі сучасного дизайну лежить стабільна графічна модель, яка транслюється з номера в номер [1, с. 5]. Для сегмента культурологічної преси незмінність елементів оформлення є критично важливою, оскільки вона забезпечує впізнаваність бренду. Так, журнал «ART UKRAINE» демонструє чітку послідовність у графічних рішеннях, що зміцнює його імідж на ринку інтелектуальних медіа [13].

Ключовим інструментом структурування сторінки залишається модульна сітка. Вона впорядковує простір, забезпечує пропорційність та логіку верстки, дозволяючи гнучко комбінувати текстові масиви з візуальними матеріалами. У мистецьких виданнях помітна тенденція до ускладнення модульних структур: дрібна сітка дає можливість створювати багаторівневі композиції. Часто при її розробці дизайнери спираються на геометричні канони, як-от «золотий переріз» або схему Іогана Ван де Граафа, що гарантує візуальну гармонію шпальти [2, с. 64].

Типографіка в культурологічних часописах не лише організовує текст, а й задає загальний стилістичний тон. Актуальним підходом є використання обмеженого шрифтового набору (дві-три гарнітури), що сприяє цілісності сприйняття. Вибір шрифтової пари залежить від ідеології видання: наприклад, «ART UKRAINE» віддає перевагу гротескам для створення модерного образу [13], тоді як науково-популярні проекти, як-от «Пам'ятки України», частіше обирають антикву для комфортного читання лонгвідів. Як зазначає О. Кирилова, важливу роль відіграє також робота з «повітрям» (вільним простором), що підвищує читабельність та створює відчуття структурної чистоти [8, с. 32].

Окреме місце у дизайні сучасної періодики посідає використання національних мотивів та українського орнаменту як інструментів автентифікації видання. Традиції, закладені Георгієм Нарбутом та Василем Кричевським, залишаються фундаментом для формування візуальної ідентичності сучасних медіа. Зокрема, стилістика «Української абетки» Нарбута з її бароковими рисами, рослинними візерунками та шрифтовою графікою стародруків і сьогодні слугує маркером національної приналежності в оформленні преси [10].

Заголовковий комплекс у журнальному дизайні функціонує як чітко структурована система орієнтації. Поєднання кікера, основного заголовка, ліда, врізів та ілюстрацій створює так звані «візуальні гачки», що утримують увагу аудиторії під час швидкого перегляду сторінок за F-патерном [8]. Важливою є суворі ієрархія: кегль заголовка може бути у 3–10 разів більшим за основний текст, що створює необхідний композиційний акцент. Цікавим досвідом є підхід журналу «Куншт», де заголовки часто інтегруються в ілюстрації, утворюючи нерозривний візуально-змістовий блок [4].

Домінування візуального контенту є визначальним трендом сучасної журналістики. Фотографії та графіка часто стають центральними елементами шпальти, оскільки здатні миттєво викликати емоційний відгук. У виданнях сегменту lifestyle та мистецьких часописах поширеним є використання ілюстрацій «під обріз» або на весь розворот. Так, у «National Geographic» фотографія нерідко перебирає на себе роль головного носія інформації [7], а складна інфографіка дозволяє візуалізувати дані в максимально доступній формі.

Колористика видання вирішує одночасно естетичні та функціональні завдання. За допомогою колірного кодування рубрик створюється зручна система навігації. У мистецькій пресі часто використовують нюансні колірні переходи для досягнення візуальної гармонії. Водночас сучасні технології друку, застосування палітри Pantone, вибіркове лакування чи тиснення дозволяють створювати високоякісний поліграфічний продукт, що формує позитивне перше враження ще до моменту читання тексту.

Ось завершальний блок перефразування вашого тексту. Я зберіг усі наукові посилання та акценти на професійному програмному забезпеченні, дотримуючись обраного стилю:

Характерною рисою сучасної верстки є інтенсивне використання «білого простору» між об'єктами сторінки. Відмова від надмірного декору та зайвих ліній робить макет візуально легшим, що суттєво знижує когнітивне навантаження на читача. Популярним методом персоналізації контенту є введення маргіналій (рубрик поза основним полем) та імітація рукописних поміток. Такі елементи створюють ефект інтерактивності та підсилюють емоційний зв'язок аудиторії з матеріалом.

Цифрова трансформація спричинила появу гібридних форматів взаємодії. Сучасна періодика успішно інтегрує друковані полотна з електронними ресурсами через QR-коди та інші мультимедійні маркери. Це дозволяє розширити межі публікації, доповнюючи її відео- та аудіоматеріалами. Водночас інтеграція цифрових інструментів потребує від дизайнера ювелірної точності при їх розміщенні в загальній структурі сторінки [3, с. 436].

Обкладинка залишається ключовим елементом візуальної комунікації, що формує первинне сприйняття бренду. У сегменті

мистецької преси домінують концептуальні ілюстрації, які розкривають центральну тему номера. Як стверджує Михайло Присяжний, графічна модель видання має бути гнучкою: залишаючись у межах загальної концепції, вона повинна еволюціонувати відповідно до запитів часу. Окрім візуального ряду, критичне значення мають якість паперу та точність перенесення кольорів, оскільки тактильні характеристики є невід'ємною складовою цінності мистецького продукту [9, с. 180].

Фінальним етапом виробництва є технічне редагування, що гарантує цілісність стилю та відсутність помилок у макеті. Використання професійного інструментарію, зокрема Adobe InDesign, дозволяє досягти високої точності верстки. Особлива увага на цьому етапі приділяється мікротипографії: усуненню помилок у переносах, корекції розривів рядків та забезпеченню візуальної чистоти кожної смуги.

Отже розвиток оформлення українських культурологічних часописів орієнтований на створення високотехнологічного та інтелектуального медіапродукту. Поєднання модульної архітектури, вивіреної типографіки, національної естетики та цифрових інновацій дозволяє створювати видання, що повністю відповідають викликам сучасного інформаційного простору.

Список використаних джерел

1. Артамонова І. М. Актуальні тенденції дизайну сучасних періодичних видань. *Культура народів Причорномор'я*. 2007. № 101. С. 5–8.
2. Григор'єв О.В., Назарова С.О. Підходи до побудови модульних сіток для макетів друкованих журнальних видань. *Інформаційні системи та технології в поліграфії*. Харків, 2022. С. 64–65.
3. Женченко М. Цифрові трансформації видавничої галузі: монографія. Вид. 2-ге, виправл. Київ: Жнець, 2018. 436 с.
4. Журнал «Куншт». URL: <https://kunsht.com.ua> (дата звернення: 09.04.2026)
5. Журнал «Локальна історія». Перші сторінки вільного перегляду. Лабораторія. URL: <https://laboratory.ua/products/zhurnal-lokalna-istoriya-7-dnipro> (дата звернення: 09.04.2026)
6. Журнал «Пам'ятки України». Вільний доступ. URL: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/2/24/PU2016_2.pdf (дата звернення: 09.04.2026)
7. Журнал «National Geographic». URL: https://www.wikiwand.com/uk/National_Geographic_Magazine_про_Україну (дата звернення: 09.04.2026)
8. Кирилова О. В. Газетно-журнальне виробництво: тексти лекцій. Дніпро: ДНУ, 2018. 32 с.

9. Присяжний М. П., Лозинський М. В. Організація роботи редакції газети і праці журналіста: навч. посіб. 2-ге вид., доп. і перероб. Львів, 2010. 180 с.

10. Філевич М. «Українська абетка» Георгія Нарбута. *Народознавчі зошити*. № 6 (144), 2018. С. 1505–1527.

11. Шевченко В. Е. Заголовковий комплекс журналу як комунікативна система ЗМІ. *Наукові записки Інституту журналістики*. Київ, 2010. Т. 38. С. 120–128.

12. Шевченко В. Е. Складники мови архітектури газетно-журнального видання. *Наукові записки Інституту журналістики*. Київ, 2000. С. 188–193.

13. ART UKRAINE (українською мовою). journals.ua. URL: <https://journals.ua/hobbies/artukraine-ukrainskiy/2538-05-12.html> (дата звернення: 09.04.2026)

Науковий керівник: Завальнюк І.Я., доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри журналістики, реклами та зв'язків з громадськістю.

Дарія Штойко

здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського

ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ РЕГІОНАЛЬНОГО ДРУКОВАНОГО ВИДАННЯ «ЛЕТИЧІВСЬКА ГАЗЕТА»

Досліджено особливості функціонування «Летичівської газети» як традиційного регіонального друкованого видання. Описано специфіку контентного наповнення, проаналізовано роль часопису в збереженні локальної ідентичності та забезпеченні інформаційних потреб громади. Досліджено жанрову палітру, тематичну рубрикацію, дизайн та особливості взаємодії з аудиторією в умовах відсутності цифрових платформ. Виокремлено основні виклики й перспективи розвитку регіонального друкованого медіа.

Ключові слова: регіональне видання, редакція, друковане медіа, локальний контент, жанрова палітра, інформаційний простір, «Летичівська газета».

У сучасних умовах трансформації медіапростору преса продовжує бути ключовим інструментом формування інформаційного простору. Регіональні видання визначено як найбільш наближені до населення,